Y?lmazl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Y?lmazl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33358

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Y?lmazl?k Ölçe?i (YÖ), U?ur Gürgan taraf?ndan 2006 y?l?nda geli?tirilen, bireylerin psikolojik y?lmazl?k düzeylerini ölçmek amac?yla olu?turulmu? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, geli?imsel bir çal??ma olup, psikometrik özelliklerinin belirlenmesi için kapsaml? geçerlik ve güvenirlik analizlerine tabi tutulmu?tur. Ölçe?in geçerlik çal??malar?, ölçüt geçerli?i ve yap? geçerli?i olmak üzere iki ana bile?eni içermi?tir. Güvenirlik çal??malar? ise test-tekrar test yöntemi ve Cronbach alfa iç tutarl?k katsay?s?n?n hesaplanmas?yla gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, 5'li Likert Tipi derecelendirme format?n? kullanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Y?lmazl?k, Psikolojik Y?lmazl?k, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Geçerlik, Faktör Analizi, Likert Tipi.

Yazarlar

U?ur GÜRGÂN

Amaç

Y?lmazl?k Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin zorluklar, travmalar veya önemli stres kaynaklar? kar??s?nda ba?ar?l? bir ?ekilde uyum sa?lama kapasiteleri olan psikolojik y?lmazl?k düzeylerini bilimsel ve sistematik bir biçimde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve psikoloji alanlar?nda yap?lan ara?t?rmalara katk? sa?lamak üzere geli?tirilmi?tir.

Ölçek, ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara, bireylerin adaptif ba?a ç?kma stratejilerini ve içsel güçlerini de?erlendirebilecekleri, psikometrik aç?dan sa?lam bir araç sunmay? hedeflemektedir. Bu sayede, risk alt?ndaki popülasyonlar?n belirlenmesi ve müdahale programlar?n?n etkinli?inin ölçülmesi mümkün olmaktad?r.

Yap?

Y?lmazl?k Ölçe?i (YÖ), literatürde geni? kabul gören psikolojik y?lmazl?k (resilience) yap?s?n? ölçmektedir. Y?lmazl?k, bireyin olumsuz ya?am olaylar? ve stresörler kar??s?nda psikolojik sa?l???n? koruyabilme, toparlanabilme ve hatta bu deneyimlerden güçlenerek ç?kabilme yetene?i olarak kavramsalla?t?r?lm??t?r.

Ölçek geli?tirme sürecinde, bu yap?n?n çok boyutlu do?as? dikkate al?nm?? ve maddeler, y?lmazl???n farkl? veçhelerini temsil edecek ?ekilde olu?turulmu?tur. Yap? geçerli?i çal??malar?, bu teorik temellerin istatistiksel olarak desteklendi?ini göstermek amac?yla gerçekle?tirilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, ölçme arac?n?n gerçekten y?lmazl?k yap?s?n? ölçüp ölçmedi?ini kan?tlamak amac?yla titizlikle yürütülmü?tür. Geçerlik incelemesi kapsam?nda hem **ölçüt geçerli?i** hem de **yap? geçerli?i** yöntemleri kullan?lm??t?r.

Yap? geçerli?ini belirlemek için temel olarak faktör analizi uygulanm??t?r. Faktör analizi, ölçek maddelerinin hangi temel psikolojik boyutlar alt?nda topland???n? ortaya koyarak, ölçe?in teorik yap?yla uyumunu do?rulam??t?r. Ölçüt geçerli?i ise, ölçekten al?nan puanlar?n, ayn? yap?y? ölçtü?ü bilinen di?er geçerli araçlardan al?nan puanlarla veya ilgili d??sal kriterlerle ili?kisinin incelenmesi yoluyla desteklenmi?tir.

Güvenirlik

Y?lmazl?k Ölçe?i'nin güvenirlik çal??malar?, ölçme sonuçlar?n?n tutarl? ve kararl? olup olmad???n? incelemeyi amaçlam??t?r. Bu kapsamda iki temel güvenirlik yöntemi kullan?lm??t?r:

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? belirlemek amac?yla, ayn? bireylere farkl? zamanlarda uygulanan test sonuçlar? aras?ndaki korelasyon hesaplanm??t?r. Yüksek korelasyon katsay?s?, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar verdi?ini göstermektedir.

?ç Tutarl?k Güvenirli?i: Ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar tutarl? oldu?unu ölçmek için yayg?n olarak kullan?lan Cronbach alfa iç tutarl?k katsay?s? hesaplanm??t?r. Elde edilen yüksek alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçmede homojen oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamla?t?rmak amac?yla faktör analizi yöntemi uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçekteki maddelerin, y?lmazl?k yap?s?n?n alt?nda yatan teorik boyutlar? temsil eden anlaml? faktörlere ayr?l?p ayr?lmad???n? istatistiksel olarak test etmi?tir.

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in çok boyutlu veya tek boyutlu yap?s?n? ortaya koymu? ve bu yap?n?n teorik beklentilerle ne ölçüde örtü?tü?ünü göstermi?tir. Bu süreç, ölçe?in nihai formunun olu?turulmas?nda ve gereksiz veya dü?ük yüklenimli maddelerin elenmesinde kritik rol oynam??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (Örne?in: Hiçbir Zaman, Nadiren, Bazen, Ço?u Zaman, Her Zaman)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Belirtilmemi? (Genellikle üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyonu üzerine geli?tirildi?i varsay?lmaktad?r.)

Ya? Grubu: Belirtilmemi?

Popülasyon Detaylar?: Çal??man?n orijinal referans?nda detayl? popülasyon bilgileri mevcuttur.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Psikoloji, Y?lmazl?k, Psikometrik Özellikler, ?ç Tutarl?l?k, Test Geli?tirme, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: ugurgan@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi, Ankara (Referans kayna??na göre).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Y?lmazl?k Ölçe?i'nin geli?tirme çal??mas? **2006** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in ticari kullan?m?, izinler ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar U?ur Gürgan ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: ugurgan@hotmail.com.

Kaynaklar

Gürgan, U. (2006). Y?lmazl?k Ölçe?i (YÖ): Ölçek geli?tirme, güvenirlik ve geçerlik çal??mas?. *Ankara Üniversitesi E?itim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 39*(2), 45-74.

Makalenin orijinal ba?lant?s?na ?u adresten eri?ilebilir: dergiler.ankara.edu.tr.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: yilmazlik-olcegi-toad.pdf.

Y?lmazl?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynak içerikte Y?lmazl?k Ölçe?i'ne ait maddeler listelenmemi?tir. Maddelere eri?im için lütfen yukar?da belirtilen referans kayna??n? veya sorumlu yazar? kullan?n?z.

ARABPSYCHOLOGY.COM